

Stockholm 2025-12-22

Klimat och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

sandra.lennander@regeringskansliet.se

Diarienummer KN2025/02031

Remissvar: Remiss – Förslag om mål för en effektiv energianvändning (KN2025/02031)

Under flera år har regeringen sagt att målen för energieffektivisering bör ses över. Vi håller med om att en revidering är önskvärd eftersom nuvarande definition av målet är olycklig av flera anledningar, bland annat på grund av svårigheter att styra mot målet samt att den samhällsekonomiska nyttan med energieffektivisering inte beaktas.

Vi delar ambitionen att främja långsiktig resurseffektivitet, stärka systemflexibilitet och öka svensk konkurrenskraft. En tydlig ram för effektiv energianvändning kan bidra till både klimatmål, ekonomisk effektivitet och annan samhällsnytta.

Samtidigt menar Eneff att målformuleringen är så otydlig att det kan tolkas som att frågan inte är prioriterad. Eneff menar att promemorian i sin otydlighet inte uppfyller artikel 3 i EUs direktiv om effektiv energianvändning (principen "Efficiency first").

Eneff är även starkt kritiska till slutsatsen i promemorian att energieffektivisering utgör ett hinder för omställningen av energisystemet, och då specifikt elektrifieringen. Tvärtom är effektivisering en möjliggörare som kan påskynda elektrifieringen och minska målkonflikterna i klimatarbetet. En smart definition av målet kan förhindra målkonflikter med elektrifieringen.

Syfte med ett mål för energieffektivisering

Promemorian fastlår att energianvändningen i Sverige ska vara effektiv och bidra till stärkt motståndskraft, konkurrenskraftiga energipriser, ett resurseffektivt energisystem och samhällets elektrifiering. En effektiv energianvändning ska innebära god hushållning av energiresurser, utjämning av effektoppar samt ökad förmåga till efterfrågefleksibilitet och energilagring.

Det som beskrivs är en enorm samhällsnytta som energieffektivisering kan bidra till. Formuleringen bekräftar en rad av de mervärden som en effektiv energianvändning har.

Med detta i beaktande anser Eneff att **ett mål som realiserar energieffektiviseringens potential** vore det samhällsekonomiskt mest fördelaktiga för Sverige. Det är svårt att räkna på energieffektiviseringens alla mervärden, men konsekvenser för minskat behov av utbyggnad av elnät, förbättrad inomhusmiljö är exempel på områden där sådana beräkningar är möjliga.

En utgångspunkt borde därför varit att beräkna vad som är möjligt, alltså en beräkning av den samhällsekonomiska potentialen för energieffektivisering. En aktuell sådan potential finns inte i dagsläget för Sverige. Energimyndigheten har i en analys beräknat potentialen för el-effektivisering till 20-25 TWh till år 2030. Att inte sätta ett mål som realiserar denna potential är dyrt för Sverige och dess skattebetalare.

Svenska åtaganden internationellt

Sverige har genom två EU-direktiv samt genom ett avtal under COP 28, flera åtaganden/krav inom energieffektivisering. Vi saknar en analys av koppling till dessa mål.

Målen inom COP 28 innebär ett löfte om en fördubbling av energieffektiviseringstakten. Hur avser Sverige att uppnå detta mål?

Kvalitativa eller kvantitativa mål

Promemorian resonerar kring "kvantitativa" respektive "kvalitativa" mål. Man fastslår att "kvalitativa mål som beskriver önskvärda egenskaper eller kvaliteter snarare än mätbara resultat, kan ge en djupare förståelse och bättre fokus på utveckling mot det som ska uppnås". Så skulle det kunna vara, men vi tror snarare att det är ett symptom på att frågan är icke-prioriterad av regeringen. Kärnkraft är idag en prioriterad fråga för regeringen och där finns tydliga kvantitativa mål och delmål. Om man menar det man skriver så **varför inte även ha ett kvalitativt mål även för elproduktion?**

	Kärnkraft**	Energieffektivisering
Energikällans bidrag till energisystemet*	8%	24%
Mål	Tio reaktorer till 2045	ej siffrerat
Delmål	2500 MW till 2035	-
Stöd till regeringen	Utsedd kärnkraftsamordnare	-
Stöd i pengar	300 miljarder	Småhus: 1,2 miljarder
Övrigt stöd produktion och/eller konvertering	Kraftlyftet: 2 miljarder 2026-2028 Klimatklivet: 4,5 miljarder per år	Svårt att tillämpa dessa stöd för energieffektivisering
Statens samlade stöd	Riskdelning, kreditgarantier, förenklade tillståndprocesser, garanterat minimipris för elen	Information samt stöd till småhus enligt ovan

Bild 1. Jämförelse av mål och satsningar/resurser för elproduktion (kärnkraft) respektive energieffektivisering

* Om energieffektivisering skulle räknas som en "energikälla" skulle den bidra med ca 24% av Sveriges energianvändning, dvs tre gånger så mycket som kärnkraft. Källa Odysse-Mure.

** Kärnkraft är ett exempel på målformulering på tillförselsidan. Utöver kärnkraft har även vindkraft, solenergi och bioenergi historiskt haft tydliga satsningar och/eller mål.

Eneff menar att ett siffersatt och tidsatt mål behövs även för energieffektivisering. Det skulle visa på regeringens vilja i frågan och skulle även få aktörer i samhället att "göra målet till sitt". Så har tidigare tydliga målformuleringar plockats upp i branschen, exempelvis målet om en halvering av energianvändning per kvm i byggnadssektorn.

Möjlig definition av mål

Regeringen uttrycker en rädsla för att mål för energieffektivisering ska hindra elektrifieringen. Tvärtom, menar vi, är effektivisering en möjliggörare som kan påskynda elektrifieringen och minska målkonflikterna i klimatarbetet. En smart definition av målet kan förhindra målkonflikter med elektrifieringen.

Art 8 i Direktivet för effektiv energianvändning är ett exempel på en målformulering som inte hindrar en ökad elektrifiering med samtidig fokus på effektiv energianvändning.

På elsidan är potentialen, som nämnts tidigare, upp till 25 TWh. Det är en ansevärd del av den el som behövs i industri- och transportsektor och som, relativt annan elproduktion, kan realiseras snabbare och billigare. Vi förstår inte varför denna möjlighet inte prioriteras av regeringen.

Indikatorer och måluppfyllelse

Regeringen skriver att "energimyndigheten bör få ett övergripande ansvar att följa upp det nya målet och även ta fram förslag på indikatorer för mätning av utveckling och framsteg".

Ett sådant arbete behövs och kan vara ett underlag för att sätta mål för t ex delsektorer. Indikatorerna kan visa att Sverige blir mer energieffektivt, men däremot inte visa att målet har uppfyllts. Indikatorer kan inte ersätta ett tydligt mål.

Hur ska målet ska kunna följas upp när det inte är siffersatt? När är energianvändningen i Sverige "effektiv"?

Svensk konkurrenskraft

Förutom att otydligheten får konsekvensen att frågan tolkas som nedprioriterad så skapar det en osäkerhet bland företag som verkar inom energieffektivisering/energitjänster. Sverige har tidigare genom bland annat statliga satsningar på energieffektivisering, haft framgångsrika företag både nationellt och internationellt. Att inte prioritera frågan gynnar inte tillväxt och utveckling i branschen. Osäkerheten kring Sveriges satsningar på energieffektivisering hämmar utveckling.

Eneffs förslag

Eneff vill se:

- **Ett konkret och mätbart mål** med förankring i underlagsutredningar
Ett nytt nationellt mål för energieffektivisering måste vara tydligt definierat, med kvantifierbara

målsättningar och ett tydligt tidsperspektiv. Målbilden bör baseras på noggranna analyser av Sveriges tekniska, ekonomiska och samhällsekonomiska potential för energieffektivisering.

- **Reella handlingsplaner och strategier**

Det räcker inte med ett övergripande mål — det krävs också strategier och tydliga handlingsplaner som beskriver vilka åtgärder som ska vidtas, när de ska ske, och vilka resurser som krävs. Handlingsplanerna bör inkludera insatser inom bl.a. byggnader, industri, transportsektor och offentlig sektor, och ta hänsyn till både investeringar och driftkostnader på lång sikt.

- **Samordning — energieffektiviseringssamordnare och/eller samordningskansli**

För att implementeringen ska bli effektiv behöver energieffektivisering samordnas på en nationell nivå genom en dedikerad funktion eller ett kansli. Det skulle säkerställa kontinuitet, ansvarsfördelning och uppföljning av strategier och handlingsplaner. Energieffektiviseringsfrågan är idag spridd på flera departement och på ännu fler myndigheter. En effektivare och snabbare process kan åstadkommas med ett samordningskansli.

- **Mål sätta utefter den svenska potentialen**

På detta sätt kan vi verkligen ta till vara på den stora samhällsekonomiska vinst som finns.

Eneff ser fram emot en fortsatt dialog och ställer gärna upp med kunskap och erfarenheter för att bidra till att ett ambitiöst, realistiskt och långsiktigt ramverk för energieffektivisering etableras i Sverige.

För Eneff

Lotta Bångens, Generalsekreterare

Eneff, Energieffektiviseringsföreningen, är en bred intresseorganisation för energieffektivisering med både leverantörer och beställare som medlemmar. Eneff har ca 120 medlemmar och flera branschorganisationer/föreningar som stödjer verksamheten (Svensk Ventilation, Belysningsbranschen, Isoleringsfirmornas förening, Installatörsföretagen, IG Passivhus, Swedisol, Heat exchangers´ association of Sweden, Fastighetsägarna Stockholm, Fastighetsägarna Syd, Solskyddsförbundet och Glasbranschföreningen).